

Over le(u)ven

een kunstroute door Het Hogeland

20 SEPTEMBER T/M 15 NOVEMBER 2026

THEMA 2026 GELOVEN

GRONINGEN ●

ANJET VAN LINGE

BETH WONG

CHRIS SCHOONENBERG-D'CRUZ

LEONARD WITTE

SUSANNE LUURS

5 OVER SURROUNDINGS

7 OVER LE(U)VEN

9 ROUTE

11 ANJET VAN LINGE

13 BETH WONG

15 CHRIS SCHOONENBERG-D'CRUZ

17 LEONARD WITTE

19 SUSANNE LUURS

21 ARTIST TALK

23 SOUNDINGS

**Surroundings laat zien
dat landschap niet
alleen ruimte is.**

**Het is ook herinnering,
gemeenschap en
toekomst.**

GRONINGEN ●

SURROUNDINGS

Surroundings is een driejarig kunstprogramma in Het Hogeland. Tussen 2026 en 2028 werken ieder jaar vijf nieuwe kunstenaars samen met bewoners aan tijdelijke kunstwerken op het land of in een kerkje, die samen een kunstroute vormen.

De kunstenaars gaan in gesprek met mensen uit de omgeving en verdiepen zich in de verhalen die in Het Hogeland leven. Die verhalen vind je terug in de kunstwerken, die elke dag van zonsopgang tot zonsondergang te bezoeken zijn.

**20 SEPTEMBER T/M
15 NOVEMBER 2026**

SURROUNDINGS is onderdeel van **SOUNDINGS**. Soundings en Surroundings kijken ieder op hun eigen manier naar Het Hogeland.

Soundings bestaat uit negen (semi)permanente kunstwerken: plekken en ervaringen die ontstaan vanuit het landschap van Noord-Groningen. De route groeit stap voor stap en is in 2027 volledig te beleven. Op pagina 23 lees je meer over Soundings.

GELOVEN 2026

Over rituelen, spiritualiteit, samenkomen en wat mensen houvast geeft.

OOGSTEN 2027

Over landschap, landbouw, voedsel én het verzamelen van verhalen.

THUIS 2028

Over blijven, wortelen, herinneringen en nieuwe vormen van verbondenheid.

Drie jaar, drie thema's

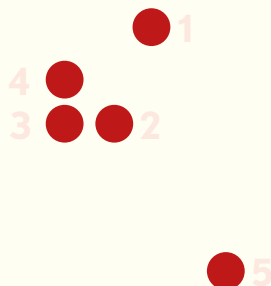
Surroundings ontwikkelt zich van 2026 tot en met 2028 rond drie thema's. Ieder jaar staat één thema centraal en werken vijf nieuwe kunstenaars aan vijf tijdelijke kunstprojecten.

Over le(u)ven

een kunstroute door Het Hogeland

Dit jaar staat Surroundings in het teken van **geloven**. Of, op z'n Gronings: **leuven**.

Vijf kunstenaars onderzoeken ieder vanuit hun eigen perspectief wat geloven kan betekenen. Van religie en spiritualiteit tot oude verhalen, rituelen en wat mensen richting of houvast geeft. Daarbij gaan ze in gesprek met bewoners van Het Hogeland.

GRONINGEN ●

ROUTE SURROUNDING 2026

Van 20 september t/m 15 november zijn de vijf kunstwerken van Surroundings te bezoeken in Het Hogeland. Bekijk ze allemaal en kies je eigen route.

1 ANJET VAN LINGE

het geloof van het dorp

Onze Lieve Vrouwekerk, Kerkpad 6, Tinallinge

2 BETH WONG

De wegebbende mythe van kleibewoners en Zeewiefkes

In de tuin bij B&B Batenborg, Schouwerzijlsterweg 13, Winsum

3 CHRIS SCHOONENBERG-D'CRUZ

Altaar voor het heden

Kruising Pieterpad en Schouwerzijlsterweg

GPS 53.333028, 6.495042

4 LEONARD WITTE

What remains

Op Maarhuizen, Maarhuizen 3, Winsum

5 SUSANNE LUURS

De bodem aanraken

Savanneboerderij Verbaarum & De Woldtuin,
Wolddijk 52, Bedum

ANJET VAN LINGE

ANJET VAN LINGE 1967, Rotterdam
het geloof van het dorp

Over de kunstenaar

Anjet is woonachtig en werkzaam in het Groningse dorp Den Andel en is beeldhouwer. Haar werk onderzoekt vragen die het leven en het mens-zijn oproepen. Anjet werkt voornamelijk met handgereedschap en natuurlijke materialen zoals steen en hout.

Over het kunstwerk

Voor Surroundings onderzoekt Anjet waarin mensen nu geloven. Als er na eeuwen niet meer in een dorpskerk wordt gekerkt, is God dan ook uit het dorp verdwenen? Wat geeft mensen nog richting of houvast? Anjet sprak tien mensen uit Tinallinge over wat zij geloven. Uit elk gesprek koos ze een zin en hakte die in steen. Zo krijgen woorden die vaak onuitgesproken blijven aandacht en gewicht.

Locatie

Onze Lieve Vrouwekerk, Kerkpad 6, Tinallinge

Surroundings

BETH WONG 1998, Hong Kong
De wegebbende mythe van kleibewoners en Zeewiefkes

Over de kunstenaar

Beth Wong verzamelt poëtische fragmenten uit haar omgeving en vertaalt die naar verstilde installaties, beelden en verhalen. In haar werk onderzoekt ze thema's als verbondenheid, herinnering en de vraag: wanneer voel je je ergens thuis?

Over het kunstwerk

Voor Surroundings laat Beth zich inspireren door Het Hogeland. Een landschap waar de zee ooit dijkten, wierden en verhalen opslokte en waar oude vormen van geloof langzaam vervagen. Met een installatie van hout en visnetten ontstaat een plek waarin bezoekers kunnen dwalen en luisteren naar nieuwe verhalen, geïnspireerd op oude volksvertellingen. Vanuit haar perspectief als nieuwkomer onderzoekt ze de vraag: van wie zijn de verhalen van een plek, wanneer stemmen uit het verleden langzaam wegvallen?

Locatie

In de tuin bij B&B Batenborg, Schouwerzijlsterweg 13, Winsum

CHRIS SCHOONENBERG-D'CRUZ

1993, Rotterdam

Altaar voor het heden

Over de kunstenaar

Chris Schoonenberg-D'Cruz is theoloog en filosoof en werkt met sociale kunst en speculatieve fictie. Chris zoekt en verkent onverwachte ontmoetingen en verbindingen tussen vreemden – mens, plant, dier en god(en) – en experimenteert met hedendaagse vormen van gemeenschapsvorming. Altijd met oog voor onrecht dat verbinding in de weg staat.

Over het kunstwerk

Voor Surroundings langs het Pieterpad Altaar voor het heden: een kleine kapel over wachten, (noodgedwongen) stilstaan en ruimte maken voor wat er nu is. Het werk ontstond vanuit ontmoetingen met bewoners van het nabijgelegen AZC, voor wie wachten vaak onderdeel is van het dagelijks leven. Chris herkent dit vanuit een persoonlijk proces binnen de genderzorg.

Wat gebeurt er als je leven tot stilstand komt, zonder dat je daar zelf voor hebt gekozen? Samen met bewoners bouwt Chris de kapel. Persoonlijke vormen, voorwerpen en verschillende talen krijgen een plek in het werk.

Locatie Kruising Pieterpad en Schouwerzijlsterweg,
GPS 53.333028, 6.495042

LEONARD WITTE 1986, Wormer

What remains

Over de kunstenaar

Leonard Witte is tekenaar en keramist. Voor zowel vorm als thematiek haalt hij inspiratie uit archeologische vondsten en historische beeldtaal. Het fascineert hem dat de beleavingswereld van onze verre voorouders zo onvoorstelbaar anders is dan de onze.

Over het kunstwerk

Voor Surroundings richt Leonard zich op de vraag: hoe gaan we om met de dood? In de eerste eeuwen dat mensen op de Groningse wierden leefden, werden overledenen niet begraven of gecremeerd. Hun lichamen werden toevertrouwd aan de elementen en aan de dieren waarmee mensen het landschap deelden. Wat zegt het over ons dat deze omgangsvormen inmiddels zo ver van ons afstaan? Leonard geeft deze vragen een tastbare vorm in een kunstwerk van keramische tegels met ingekraste tekeningen.

Locatie

Op Maarhuizen, Maarhuizen 3, Winsum
Dagelijks te bezoeken van zonsopgang tot zonsondergang.
Het café Op Maarhuizen is vrijdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 geopend.

SUSANNE LUURS 1994, Winsum

De bodem aanraken

Over de kunstenaar

Susanne Luurs is een beeldend kunstenaar die in haar werk de menselijke keuzes en de invloed daarvan op de aarde op artistieke wijze onderzoekt. Haar kunstwerken zijn performances en installaties die plaatsvinden in of met het landschap.

Over het kunstwerk

Voor Surroundings bouwt Susanne samen met anderen een plek van klei. Een plek om je terug te trekken, dicht bij de grond. In deze intieme omgeving nodigt ze bezoekers uit om stil te staan bij hun relatie met de bodem en met elkaar. Voor haar project ging Susanne in gesprek met bewoners van Het Hogeland. Met boeren, grondeigenaren en mensen die hier zijn geboren en opgegroeid. Wat betekent de bodem voor hen? Welke verhalen liggen onder onze voeten?

Locatie

Savanneboerderij Verbaarum & De Woldtuin,
Wolddijk 52, Bedum
Bezoeken? Parkeer dan aan de Wolddijk.

ARTIST TALK ZONDAG

**25 OKTOBER 2026
15.00 TOT / MET 17.00**

GRONINGEN ●

ARTIST TALK

Onder leiding van Ruud Reuelingsperger, voorzitter Sense of Place, gaan we tijdens de Artist Talk samen in gesprek met de deelnemende kunstenaars van Surroundings.

We praten over de verhalen achter de werken, inspiratie uit de omgeving en de keuze voor materialen. Als bezoeker krijg je de kans om de kunstenaars te ontmoeten, vragen te stellen en meer te weten te komen over de totstandkoming van deze bijzondere werken.

Datum en tijd

Zondag 25 oktober 2026 15.00 t/m 17.00

Locatie

Op Maarhuizen

Deelname

Mail naar lily@sense-of-place.eu

Vragen? 06-15021615

SURROUNDINGS

NATUUR

WATER

Groningen

NATUUR

Een pad zonder einde.
Wat start als een duidelijke route, verwildert langzaam en lost uiteindelijk op in het landschap.

Oude Oosterweg 11,
Eenrum

WATER

Een installatie geïnspireerd op de kracht en herinnering van water. Bezoekers drinken een doek in water, waarna de vallende druppels worden versterkt en door de kerk klinken.

Georgiuskerk, Stitswerderweg 8,
Stitswerd

Soundings is een meerjarig kunstproject van Sense of Place en Ruimtetijd in het landschap van Noord-Groningen. Op negen plekken in Het Hogeland ontstaan (semi)permanente kunstwerken die uitnodigen om het landschap op een andere manier te ervaren.

Ieder kunstwerk ontstaat vanuit de eigenschappen van de plek en laat je op een andere manier kijken, luisteren of stilstaan bij het landschap. Samen vormen ze uiteindelijk een route van ongeveer 75 kilometer door Het Hogeland. De route groeit stap voor stap en is in 2027 volledig te beleven.

De werken Natuur en Water zijn al te bezoeken, en de komende periode worden ook de andere kunstwerken stap voor stap gerealiseerd. In 2027 zijn alle negen werken met elkaar verbonden in één route door Noord-Groningen.

***Soundings* vertelt het verhaal van het landschap. *Surroundings* vertelt de verhalen van de mensen die er leven. Samen laten ze Het Hogeland vanuit verschillende perspectieven zien.**

**ONTDEK DE ROUTE EN MEER INFORMATIE VIA
WWW.SENSE-OF-PLACE.EU/SURROUNDINGS/**

Surroundings

Een project van Sense of Place

Curator: Gisanne Hendriks

Projectleiding: Lily Lanser

Productie: Jenny van der Klok

Communicatie: Rianne Boven

Surroundings wordt mede mogelijk gemaakt door

